

2 PEETOOROO

Peetooroona ínaaqianna akara.

¹ Qiní Simoona moo dúqu Peetooroosa qinée ásauku mundírana Yísuna aináinira faiqi Yísufa maa-maqánasaa diqiqámaqoo fasiqausa márunausa maa-akarána ínni rú-mannimaqaida. Maasá Ánutufa maasá asumu máree marífa ásauku mundírafa Yísufa narí andeeqárananai ámiqira oondara fooqána narí saqárikirana maasá qíminau, ínni faqa mi-amiqira ainainná níminau.

² Ínnee Ánutuna faqa Yísuna maasá karaambáiqara faqa írídaqa mi-iriránannai Ánutufa narí káqi nímirana faqa narí asoárana faqa ínniki qumbiqáfinaqa máriaqa.

Peetooroofa maasá óosana óosana andeeqára máriranara qímaqoofa.

³ Ánutufa narí káaqa qára ámiqiranannai maasá dáaree marína Yísunara írianara eedóo qínoo dóo minánnai narí innaarúnaindaraa afeeka maasá qimanakái qímifaqa minánnai Ánutuna andeeqára márirana maa-maqánasaa máraanaura. ⁴ Mi-innaarunaindaraa afeekánannai narí káaqa idaaqíra ámiqi ámiqirana narí qíma afeekaikám-máqoona maasá qíminau. Mifá qíma afeekaikám-maqoo káaqa ámiqira ainainannái maasá maa-maqánasaa máriafanna mandáinainara fanandírana faqa putaaírana faqa qíma afeekaikámmaqoo afeekana mara máreeqa fí ruqíqaki fídaqa Ánutuna aunduráindaraa írirana andeeqára máriranaki máriraree qídaqa miqídaqa.

⁵⁻⁶ Ínnee innaarúnaidaraa andeeqára márirana máraidaqa minára kai ínnee ínneeqa Yísuna mandaaqáranasaa minásaa afeekaikámasee ínneeqa

andeeqára márirana minásaa ootúpaaqa. Ootúpamáseeqa Ánutuna ufa ásaana rúmasee ámiqimasee írirana faqa minásaa afeekaikámasee ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari ínnée ínneeqa nimanara iriséeqa miná faqa afeekaikámasee ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari nóori kándamasee márídaqa aináinirana faqa afeekaikámasee miná faqa ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari Ánutuna aanna rárana faqa afeekaikámasee ootúpaaqa. ⁷ Kafáa miqóoqari nári níkaqaafasaara foora naríara naríara áidirana miná faqa afeekaikámasee ootúpaaqa. Kafáa miqóoqari naríara naríara nímuqusirana miná faqa afeekaikámasee ootúpaaqa. ⁸ Mi-amiqira ainainúsara ínnée sárauqi maríafanoo. Ínnée mi-ainainúsa moó faqa moó faqa máree márifanoo mifáuqa ínni dadaaqifaqa ínnée karaambáiqu asauku mundírana Yísuna íriranaki márídaqa sía fífau márifaranoo sía kadíqarusa márifaranoo ínnée kási kasídaqa ánoonáikimaríasa márifaranoo. ⁹ Faiqí moó fannoo mi-amiqira ainainúsa sía márainafa miná áfu dimbárafa sía qáfaidanoo narí mandáinaina findaukámáisónara aunúseenoo miqídanoo.

¹⁰ Ínnée aiqámausa nífusaa maqee maqee moo faqa moo faqa afeekaikámasee Ánutufa ínni rusandeesámumasee mároonara kooroo iaqa. ¹¹ Ínnée mi-amiqira ainainúsa afeekaikámasee ínni Yísuna saqárikirana ootúpamásaifanoo maasá karaambáiqu ásauku mundírafa asumu máree marífa Yísufa miná qáfamaseenoo narí náaru márira qúqusaki firaa qóo kooqí atú aqúseenoo ínni náarameeqee minakí quqánnoo.

¹²⁻¹³ Qinée minára iriséeqa maa-ainainúsara maqee maqee náaqoo áuqeemariana íríqa máraaqeera. Ínnée sía aunímariafanoo írimariafanoo ánoona ufasáa afeekaikámafi atooqáfi írimariafaqa kaifáa

qímannimidaqa. Qinée maaqóo sía kúqidaqa káqi máridaqa ínni kafáa kafáa náaqoo áuqaranara andeeqánoo marí ífoo qídaqa. ¹⁴ Qinée maa-maqánasaa kúqiqa qipata qúsasaa quqánauree qídaqa írídaqa. Maasá karaambáiqá ásauku mundírafa Yísufa akooqóo daamúa qímáqooqoo kai qúsasaa quqánaura. ¹⁵ Qinée káqi máridaqa afeekaikámasee qímannimidaqa kásooqaqee kuqufúanaqa moo áinaina kambíqainaqa ámiqimasee irisáida narímau fuaqéera qímannimidaqa.

Sía Peetooroofa úri úfafau qímanniminau. Qinée qeeqá qífukoo qáfaafannanara qídaqee qinau.

¹⁶ Sía maasá faiqí úri úfafau iriséefau ásauku mundírana ¹⁷⁻¹⁸ Yísunara maa-maqánasaa firaafá innaarúnaindari qúmuna qídafau maasá qeeqá qífunnai miná úriqararana qáfaafannanara qímannimidaqa. Maasá qeeqá kai miná faqa náaquqara áaqanasaa máriafananoo firaa kaaqa qaranakiqari Ánutuna ufa qúmufaqa maasá írìqiafana, maafá qiní dídira qímaaku máriafaqa qinée minára rídaqa asasídaqa. Mi-ufánannai Yísuna áuqu firaanáikinoo káaqa aréenarana áakuumaqóofaqa maasá miqóo márida qáfeeqa írìqiafana.

¹⁹ Maqee maasá miná qáfamaseeqa óoqeenáa tamum-maqara fasiqauqa ákarara kúqaa fee qímariafannana, maqee ánoona qáfamaseeqa dóo kúqaa uqanna ánoona fee qídaqa. Ínnee tamummáqara fasiqauqa ufa ámiqimasee írìfanoo náaqooki kéeqainaqa ámiqimandee mári-faranoo. Misá ufa asukunaki qóomara foora káaqa qáida máridanoo iqáqarana áfeesiannoo duqudéeqiara foora Yísufa ínni nímuqusaki káaqa qáannoo. ²⁰⁻²¹ Ínnee maa-ainainná náaree írìafa. Ínnee tamummáqara fasiqauqa ufa írìmariana sía minakínaa moó ufa fannoo naríaraa áaduma ánoona máridanoo. Sí tamummáqara ufa

moo fannoo faiqí írirasasaa kambíqanau. Náaquqara maraquna fannoo mi-tamummaqara fasiqáusa uqéereeqeenoo Ánutuna íriranaki quqásoofaqa qáfamasee nári máqanna qímannimisee ákara rúmaqoofa máridanoo sía nári kai íriqau.

2

Peetooroofa únna ámaana ufa qifandínausara aaquqí-maqoo úfafa.

¹ Óoqai Isaraee máqannaasaki únnaqira tamummaqara fasiqauqa anirée káqirúna mara ubeekée máriqau. Maqee maa-aukuanná misá undée kai íqa únnaqira amaana ufa qímanniminausa ínniki kambíqefaranoo. Mi-fasiqáusa Yísuna ufa íriusa rakéemaki káqinni óonuraasáuqa máridaqa qumeé faiqí kurídinnisée maría unna amaanutufana ínniki uqéereefaranoo. Yísufa narí kúqu fidíkananai misá kúqiranakinaana feefaurú fasiqanara sía irirai níkoofa qainaa nári kurídirana nári kai maréeqee nári nifaaqai quqéefaranoo.

² Miqífaqa ínnikiqari akaqáusa misá úfa iriséeqa mi-manda fasiqáusa naanna rámasee faiqí ánaasee qúm-muarira óosana mandóosana máreefaranoo. Miqífaqa faiqí ánaasee akaqáusa misáuqa níqafamaseeqa quándaki ánoona aanara mandá áana fée qifáranoo. ³ Únna qída uqannífiqemariasaa káaqa aináinara rímariasa máridaqa misá únna ufa ínni qímannimi marífaqa mi-unnutufannai munnimma aina máree marífaranoo. Óoqaindari náaru kísaaqasaa misá ufa nímimárfifa kúqira ufa misásaa quqá-saifanoo mi-kuqiráfa misára nífeesidanoo. Misá kurídi nímaqee marífa Ánutufa sía faiqáidanoo áfu maqasée deedaqinóo máridanoo.

⁴ Óoqai innaarúnaindaraa qangiroouqa akaqáusa mandóosana marasoofanoo Ánutufa sía nífaunanau maréeqee idáki áquseenoo sáinandannai rumbáqoosa ufa áukuanara áfeesida káqi márídaqa.

⁵ Óoqai indaarú máru fasiqausa mandóosana marasoofanoo Ánutufa sía nífaunanau nammári áufiranannai naruséenoo Nooana andeeqára óosana qímannimi marúna faqa narí faiqi námu dínni qísauku taikásee dínni ani qaaraqánda maraséenoo misá námufaqa asumu akoonnái quqánau.

⁶ Soodooma máqusa faqa Koomoora máqusa faqa Ánutufa idánnai aiqámausa naru taikánau. Maasá aiqámausa mandóosana ákiaqa qáfamasee rufíaaqeera náru taikánau.

⁷ Rootafa naríara andeeqárafa márínau misá naríara naríara qúmmuarirana faqa ufa rukíarana faqa Rootafa qáfamaseenoo ákooqee márufanoo Ánutufa miná kai asumu akoonnái mara quqánau. ⁸ Mi-andeeqara fasiqáfa misá qámbaanai márída faasaambáasaana misá mandúfa írinoo misá mandóosana qáfee márufanoo ámuqusa mandáiki márínau.

⁹ Qinée Peetooroosa minára irisée maaqí qídaqa Ánutuna ufa írimaria fasiqausa óosana óosana nimaniranki áqufifanoo Karaambáiqqa misá mi-nimaniránaki dadaaqíra óosana íridanoo dadaaqíannoo. Mandóosana máree mariasa nárirana ámeemaanai quqáqai faqa márídaqa ufírira faasaanara áfeesida rakísira óosanara Ánutufa íridanoo márídanoo. ¹⁰ Ánutuna ufara fídiqaqamásee nári mandá nípata mandá nidiramau fímariasa misá náríra óosanara faqa Ánutufa firaaqóo íridanoo. Únnaqira amaana ufa uqannífiqee maríasaa misá ínniki paasóosida áanooqídaqa márídaqa. Innaarúnai káaqa qée maríasara faqa sía náaquqai faqa rufíaidaqa mandúfa

kai qangiroouqa faqa nímidaqa. ¹¹ Mi-qangiroosá afeeka mi-manda fasiqáusa afeeka úrinaaqaranoo márídaqa mi-fasiqáusa ufa íriqa sía áanóomasee Ánutuna áfusaa óonuree misá náriranara qímamidaqa. Ánutufa narí kai andeeqáannoo fee qímasee minnísaidaqa.

¹² Únna qíra amaana ufa uqannífiqee maríasa náriqa kúara fuséena íriranamau fídaqa innaarúnai mári ainainnara sía írimaria ainainnara mandúfa qímasaida káasau aandaura foora ufaanakí nárifandínausa kambíqaida miqídaqa. Miqí maríasa Ánutufa káasau aandaura foora káqi náruannoo. ¹³ Misá kurídirana moómoosa ními-fanoo Ánutufa miná áti quándeeqee náriqa nímiannoo. Nári mandá ainainara nídimarina fáasaanašaa kaímma asasamánde máraidaqa. Ínnee Yísuna ufa írimaria qoomáqa ínni faqa moodáanaki qoomáqandúqidaqa nári níkaruqira oosana máraidaqa ínni andeeqée maríasa nisaurírana mandúqarana nímidaqa kudimakídaqa miqídaqa. ¹⁴ Únna qira amaana ufa uqannífiqee maríasa úmmuari marí anaaseena máraree qímasaidaqa randáidaqa. Misá mandá óosanara náararé mārīsa sía nímuaqu ídanoo. Únna qíra áana uqannífiqee maríasa misá fúrufari maríasa óonu rarisámeeqee ufaana fáinnai ubeekámasaifaqa ufaana áridaqa. Mi-unnaqirána uqannífiqee maríasa náránara faqa aináinara faqa fanandírana akoofása márídaqa. Misá Ánutuna níqurarara ufa ámeemaanai maríasa márídaqa. ¹⁵ Únna qída amaana ufa uqannífiqee maríasa misá andeeqára aana minníseeqa fifau dapi fúkasaa fídaqa. Óoqai Baraamafa Boosorana ámaaku mandóosanna máree maría munnimmanara rúmammaraidanoo káaqa rídanoo namuqáa ufa irisée Isaraee máqannaasa nupuka náruaneera doonkísaa fímarinau. ¹⁶ Miná doonkí fannoo faiqíara foo ufa qídanoo ákoona fúrufarira óosana rafáaqafímarinau.

Minánnai Ánutufa Baraamana mandóosana qáoo qinau. Ínniki únna qíra amaanufa uqannífiqee maríasa Baraamana aatáta fídaqa miqídaqa.

¹⁷ Únna qíra amaanufa uqannífiqee maríasa aadáturu nammari miqírausa márídaqa asuru miqírana úfai fannoo káqinni sufáfaa quqáidanoo. Ánutufa firaa asukuna misá afeedamá nímaqaidanoo. ¹⁸ Mi-manda fasiqáusa nári nifaaqa amooqímariana faqa fúrufari maríanara faqa ufa qídaqa. Faiqí ánaasee akaqáusa nári mandóosanakiqari fíndifi aaqee kái aanái ubeekárariafaqa mi-mandoosanná máree maríasa misá maréeqee nári ufaanaki mara náridaqa. Mi-fasiqáusa nári mandáinainara nídiranannai ufaana fufúseeqa minakí mara náridaqa. ¹⁹ Únna qíra amaanufa uqannífiqee maríasa aaqee kái andeeqára aanai ubeekée maríasara únna qída unéemaana qímasee maasá mandá óosanakinaana idukíra óosana uqannífiqaanauree qímasaida nári kai faiqí kurídi maría oosana fannoo nári rumbánnimaqaidanoo. Nána ainaina moo mándainaina fannoo faiqí afaaqa rumbásainafa dóo mi-ainaináfa kai miná rafáaqafímari ainainafa márídanoo.

²⁰ Miqí maríasa akaqáusa ásauku mundírana, Yísufa asumu máree marífa maasá karaambáiqá, misá akaqáusa minára írimarianannai minánnai maa-maqánasaa kurídira mandainaina rafáaqafíranakinaana idukúnnisáidanoo andeeqára aanai ubeekéeqa kafáa quándaki kafáa mandá ainainaki áqufinausa mi-fasiqa anaaseesá indaarú mandáinainaki idá áfaisaa máriaasa maqee dóo firaaqóo uqanna idá qámgaanaki mandáinainaki áqufuafanoo. ²¹ Miqímari fasiqa anaaseesa andeeqára aana sía qáfaianoofau amaná márini. Misá káqikaaqoo qáfamaseeqa innaarúnaindaraa ufa rukáidaqa kafáa quándaki fímariáfanoo firaaqóo mandáikidanoo. ²² Misá óoqeenáasa ufamáu fídaqa fainí

narí fídirana kafáa narí náidanoo, kúarara foora afaaqa nammári uqusáinanoo kafáa óonu dikoomakí dooná réeree máreenoo ánidanoo misá miqímmidaqa.

3

Peetooroofa Yísufa kafáa qúmuaninna ufana faqa maa-maqa maaqána idáqaaninna ufana qímaqoofa.

¹⁻² Óo qiní qífaaqasáa qíqoondúuqa qinée indaarú pása ákara rúmasee ínni nímaqaqiafana kaifáa máa maqee ínaaqianna ákara rúmannimaqaidaqa. Aiqáma ákaraqaraki ámiqira ufa ínni nitikúraki quqárara níkaru qímaria fasiqausara ínni náaqoo áuqeeqa óoqeenána náaquqara tamummaqara fasiqausa ufa qíanaqa íri-aqeera. Asumu máree marífa maasá karaambáiqua miná aaquqíra ufa narí niqíqoo fásiqausannai ínni qímannimu aaquqirufana íridaqa sía aunúuqa, írída máriaqa. Minára faqa ínni náaqoo áuqaida ákara rídaqa.

³ Ínnee máa indaarúqaa ainaina íríaqa, sía íríqa fúrufari foora. Taikára aukuana akaqáusa nári mandáinainara nídirana mara quqéemaríaasa miqímariasasa kambíqáfíqa ínniara ataasá átaasaida maaqí qifáranoo. ⁴ Yísufa kafáa qúmírafee fee qínoo fee. Yáqoo fee máridanoo fee sía kafáa qúmuannoo. Dóo maasá qikeekú qikaakú dóo kambíqafi kúqíqau. Óosana ároo aukuannasaaqari aiqáma ainaina amana kái fídanoo. ⁵⁻⁶ Qinée Pee-tooroosa minára maaqí qídaqa. Mi-aaqara ufána qí-mariasasa maa-ainainnára qikóomma írírara qaifaqée qí-daqa únnaqimásaida sía írídaqa. Óoqai Ánutufa maa-maqa maaqána nammári áufiranannai kurídinau. Óo-qai indaarú Ánutufa qufanoo sía máru ainainnai maa-maqa maaqána áuqusoofanoo kambíqanau. Maa-maqa maaqána nammárinnaí áuqusoofanoo nammárikíqari

kambíqanau. Kafáa miqóoqari nammári áufiranannai maa-maqa maaqána óoqeenána ámiqimmandee kurídinau. ⁷ Máa mária maqa maaqana faqa innaarúna faqa Ánutufa narí ufannái afeedídanoo idánnai qámataikáanifeera afeedídanoo. Innaarúna faqa maqá faqa mandá óosana máree maríasa faqa Ánutufa afeeda máqai faqa márída moodáa kari idáqama taikáannoo fee qídanoo. Mináuqara faqa misá qíkooqai faqée qímasee únnaqidaqa sía írídaqee qídaqa.

⁸ Qiní qíqoondiuqa maa-ainainná sía aunúaqá ámiqimasee íríaqa. Karaambáiqá írirafa maaqímminoo máridanoo moodáa faasaana faqa moómoo aukwana faqa (wan tauséenna áukwana faqa) amanamana kái fee qínoo máridanoo. Akaqáusa karaambáiqá ufa ánoonara sía dauní kambíqa qímaqaidanoo fee qídaqa nóori runídaqa. ⁹ Karaambáiqá sía anuqídanoo, maa-maqa maaqánakinaa fasiqa ánaasee moodáa nariranara ákooqaidanoo misá aiqáma nári mandáinaina nímeesuqusée nóori Ánutufinnai ubeekámafi minní kai fuaqéera minára ámiqimasee kísaaqasaa aiqámausa nífeesidanoo. Kísaaqa aukuanara faqa qúsa aukuanara faqa amanamana kái fee qídanoo ámiqimasee nífeesidanoo.

¹⁰ Karaambáiqá kafáa qúmira faasaana qúmuara fasiqara foora tautúmasee kambíqaannoo. Mi-faasaannásaa innaarúna firaaqóo dárara qírana námufafaqá dóo taikáfuannoo. Innaarúnaki mári ainaináusa quqoona faqa súani faqa fásau faqa aiqáma idá qáma taikáfuannoo, maa-maqa maaqána faqa minakí mári ainainafa faqa aiqáma qáma taikáfuannoo. ¹¹ Miqínnoo aiqáma ainaina idáqama taikáaninnanara irisée ínnee minára nána óosana faqaasa márifaree fee qídee. Ínneeqa rufíseeqa máriranara náaquqara andeeqara márirana márídaqa Ánutuna ufamau

fídaqa faiqí anaaseeki andeeqásee máriaqa. ¹² Ínnee Yísufa koorooíaninna faasaanara áfeesidaqa ínneeqa andeeqára máriranannai mi-faasaannára káqi káqi ániannee qímariafanoo. Mi-faasaanná innaarúna faqa innaarúnai mária fasau námufaqa aiqáma idá firaanánnai tasírisirimma taikáfuannoo. ¹³ Ánutufa fúka innaaruna faqa maqá faqa kúqaa áuqu quqánnimaqáanauree qíma afeekaikámmaqoofa máridanoo. Mi-fuka maqánasaa andeeqárausa kai mi-fuka maqánasaa máridaqa nifaaqa quqásee maasá maqúsa uqannée qifáranoo. Maasá mi-fuka maqusánara kai áfeesida máridaqa.

¹⁴ Qiní qíqoondiuqa ínnee mi-faasaannára afeesida máridaqa Ánutuna áfusaa máridaqa nisakadikí qikairí síaisa mandáinaina síaisa máriaqa ínnee faqa Ánutuna faqa nóori runírafa sía mi-qambaanná máriani asooárana kai máriani.

¹⁵ Ánutufa maasá qíkaqaafasaa Pauroona narí írirana ámufanoo maa-akarána rúmaqoomau qinée faqa mi-maú kai fídaqa. Mifá maaqímandee ákara rínau. Karaambáiqqa sía dauní qúmi marína sía fífau kísaaqasaa máridanoo, maasá náriranara ákooqaifanoo maasá innaarúnai asumu márirana máraaqeera kísaaqasaa nífeesidanoo. Pau-roofa qínnaqoo miqóo kai ínni írirafa miqóo kai fúani. ¹⁶ Pauroofa narí pásauqaki mi-ufánara qídanoo miqí qí-masee qímannimidanoo. Miná pásauqaki faiqí irisée sía dadí ánoona íriaqaa íra afeeka ufa akaqáfa máridanoo. Akaqáusa írirana síaisa múnuree míniree ímariasa mi-afeekufána íriqa mara saaeemméeqee úqiqammeeqee káqi rúnna ubeekáidaqa. Sía Pauroonaindí kaifau miqí-dau aiqáma Ánutuna ufa ákarakinaana miqí kaimmídaqa náriqá kai nári kurídirana mara náakida miqídaqa.

¹⁷ Qiní qíqoondiuqa qinée mi-ainainnára aaquqíman-nimaqáunaqa írimariafanoo. Minára aufárida rakísida

máriaqa. Ufa rukiée maríasa nári áaqaranannai ínne rarisámeeqee káqirúnna quqáidaqa. Miqífaqa ínnee óoqai máriu máriranaki fíqa sáamurifaara. ¹⁸ Maasá Karaambáíqa maasá asumu máree marífa ásauku mundírafa Yísufa miná ámiqira márirana írirana minakí kai fídaqa maqee maqee innooqáaqa. Maqee faqa náaru náaru faqa miná amooqíra ufa máriani. Kúqaa.

Fúka Moodaanaki Kira Ufa Afaqínaasa Ufa
The New Testament + Genesis and Exodus in the Binumarien
language of Papua New Guinea
Nupela Testamen wantaim Stat na Kisim Bek long tokples
Binumarien long Niugini

copyright © 1983, 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Binumarien

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 24 Apr 2018 from source files dated 30 Jul 2017

4a891130-f25d-5e30-a81c-882b2e037698